

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj VII.

V sredo 1. veliciga serpana (avgusta) 1849.

List 31.

Kje Slovenija živi?

Nekdanji čas Slovenec se je vsedel
Med Donavo in med morje Jadransko;
Ni dolgo časa tū vēs ljud se vedel,
Se umaknil je čez herbtovje Tatransko;
In od obraza zemlje preč izmedel
Je siloviti Vlah imé Slovansko.
Kje tū Slovenija še stan je imela?
Je v sercu svojih sinov še živela.

Rimljan v Slovenski zemlji se je vstavil,
On, ki nikdar ni dosti imel posestva;
In samoblastno v prah globok pripravil
Je moč in čast ilirskiga kraljestva;
Metljan je v ognji se in svoje spravil,
Sledu bilo ni prejšnjiga očestva.
Kje tū Slovenija še stan je imela?
Je v sercu svojih sinov še živela.

Je ubežnih sinov truma se vernila,
In stare sela zopet poiskala;
Je komej se Slovenija uterdila,
Frankonov lakomnost je v nič jo djala;
Je zdaj Nemčija svojo jo menila,
Italija jo sužno imenovala.
Kje tū Slovenija še stan je imela?
Je v sercu svojih sinov še živela.

Slovenijo budé spet časi novi,
Predrami se, otroke svoje iše;
Od vsih strani so ji nasprot glasovi,
Drobé na male kose nje zemljiše,
Pusté ji goli krajni se bregovi
Na mesti nje le drugo imé se piše,
Kje tū Slovenija še stan bo imela?
Bo v sercu svojih sinov še živela.

Se bo Slovenii kdaj premenilo,
Bo vedno njen obraz le mah zarašal?
Se njeno nikdar ne bo povernilo,
Na mesti nje le ptujic bo se znašal?
Se nikdar boljši ji ne bo godilo,
Nihče za njo ne bode nikdar prašal?
Na zemlji ako bi stanú ne imela,
Bo v sercu svojih sinov še živela.

Podlipski.

Nekaj v posvetovanje zastran čebelarstva.

(Konec.)

Kar pa mravljince, kakor mogočne sovražnike čebel vtiče, sim si jez tele skušnje pridobil, de nikoli tolikšne škode pri čebelah ne storé, kakor marsikteri dopoveduje. Res je, de mravlje so na med in sladkobo, kot volk na ovco; pa z majhno prizadevo se jim pot zaprè. Pomladi, ko čebele v čebelnjak deneš, in kér takrat mravlje nar veči moč do čebel imajo, potresi in raztegni na situ presejaniga pepéla s peresam práv na tanjko, preden jih v stanovitnost deneš, spodej, po sredi, in zgo-

rej, takó de bo okoli vsih panjev na tanjkim pepél vmes. Pa ne devaj panjev po pedni saksebi, kot sim večkrat sèmtertjè vidil, ampak vložil jih, kar moreš tesno, de se bodo čebele, posebno na pomlad, kader nar več gorkote za zalego potrebujejo, en panj od družiga grel, de takó hitreje k muham pridejo, in se jim naložena zalega, katero vsaki dan donášajo, po mrazu in strupe-nih vetrovih ne spridi, in ne pokvari. Jez panjove še spomladi s kako odetvo ovijem, de merzel zrak do njih ne pride, dokler ne pride primerjena gorkota.

Če pa po nemarnosti kaj potrošeniga pepéla pred zréla ali na zréla pade, obriši ga z mokro cunjo, de se vùn in noter leteče čebele v pepélu ne omadežvajo, kér jim je to močno neljubo, in kér tako čebelo druge kakor omadežvano in ptujo izženó ali clo končajo. Od čebele se uči snage, ki ti jo takó očitno kaže. To potresanje s pepélam med panjovi, ne bo samo mravljin-cam pot zagrabilo; temuč bo tudi k ti koristi, de se ti ne bojo červi in druga golazin med panje vgnjezdili, in panje od zvunaj hitreje zglodali, kakor znotrej, česar se lahko prepričas.

De pa mravljinca drugod veliko škodo delajo, sim se dovolj prepričal, in vsak zdrav um bo spoznal, če si prizadeva en malo bolj v natoro te golazni pogledati, de veliko škode napravijo. Mravlje delajo veliko škodo po senožetih, po gojsdih, nar veči pa pri sadnim drevji, posebno po vertih pri breskvah, jabelkih, hruškah, češ-pljah in marelicah, pri vsih drevesih, ktere več sladkobe imajo.

Zatiranje mravljinca je brez velike zamude práv lahko opravilo, pa ne tako, kakor so nam „Novice“ dozdej vediti dale. Kdo bo mravljiše v žakelj nakopaval, vodo zavreval, in jih paril, ali pa na mravljiše vrele vode nosel, in z mravljinca vred želiša in drevje, ki je blizo paril, in si takó veči škodo nakopal? Jez pokončujem po bolj lahki poti mravljinca, takole: Vzajem dilico, en čevlj dolgo, in pol čevlja široko, kakor je od žage kosmata; na strani širjave proti sredi luknjo zvertam, in na palico nataknem, s katero dilico en malo višej proti sebi z levo rokó deržim. V desni roki z lopatico ravno obtesano in z dolgim ročnikom grém nad mravljiše, ga z lopato razkopam, de mravlje razdražim; potem dilico čez sredo mravljiša postavim, in strašno je viditi, s kakošno silo mravlje na dilico hitijo, bolj kot verli vojaki v kako terdnjavo, ki jo hočejo v svojo oblast dobiti. Dilica je zmeram polna mravlja, dokler jih je kaj. Zdaj ne mudi, lopatico čversto rabiti, dersaj in dersaj, dokler vidiš kaj na dilici. Če takó pripravljen k večimu trikrat k mravljišu prideš, vse boš pomél; in če jih še kaj ostane, se ne bodo več ondi vgnjedile, temuč takó razkropile, de ne bo ne sledú ne tirú več.

M. K—e.